

Dokumenttype	NOU 1988:18	Dokumentdato	1988-05-02
Tittel	Lov om planlegging, bygging og drift av rørledninger for transport av petroleum over land (rørledningsloven)		
Utvalgsnavn	Petroleumslovutvalget		
Utvalgsleder	Philipson, Charles		
Utgiver	Olje- og energidepartementet		
Oppnevnt	1972-03-24	Sider	96
Note	Tidligere utgitt utred.: NOU 1979:43 og NOU 1981:33		
Kapittel	1 Innledning 3 SAMMENDRAG		

Rørledninger over land i Norge vil ofte representere en videreføring av ilandføringsledninger fra felt på kontinentalsokkelen og dermed bringe ny og langsiktig energiforsyning frem til industriell eller annen utnyttelse i Norge. Videre vil rørledninger kunne gi transportmuligheter til nye markeder i utlandet for avsetning av norsk petroleum. Slike prosjekter vil derfor være av stor nasjonal betydning såvel industrielt som økonomisk.

Utvalget mener det er viktig at fremtidige rørledninger over land undergis et rammeverk som sikrer de sentrale samfunnsøkonomiske hensyn. Samtidig må kryssende hensyn ivaretas på en forsvarlig måte.

Konkret foreslår utvalget regler for planlegging, bygging og drift av rørledninger over land i Norge særlig med sikte på videretransport av olje og gass fra feltene til havs. Lovutkastet omfatter ikke rørledningstransport innenfor et begrenset industri- eller havneområde og transport av petroleum i mindre siderørledninger.

Nedenfor skal kort nevnes hovedpunktene i utvalgets lovutkast.

For bygging og drift av rørledninger til havs vil petroleumsloven gjelde, jfr. loven § 1. Lovutkastet regulerer i utgangspunktet bare rørledninger som går over land, inklusive øyer. Utvalget har imidlertid funnet det lite hensiktsmessig at kortere strekninger av rørledningen skal følge de to lover vekselvis. Utvalget har derfor gått inn for at dersom en rørledning krysser en øy i indre farvann på vei til eller fra fastlandet, skal også rørledningen mellom øyene innbyrdes og mellom øyene og fastlandet gå inn under rørledningsloven. Utvalget foreslår en begrensning i petroleumslovens virkeområde, slik at overlapping mellom de to lover unngås.

Det foreslås at rørledninger ikke kan bygges, drives eller eies uten tillatelse. Tillatelse gis som hovedregel av Kongen i statsråd. Tillatelse kan bare gis dersom fordelene ved en rørledning etter en samlet samfunnsmessig vurdering anses å være av større betydning sammenlignet med skadene eller ulempene ved rørledningen. Saksbehandlingen forut for tildeling av rørledningstillatelse foreslås regulert i flere trinn. På et tidlig stadium under planleggingen skal vedkommende planlegger gi melding til departementet med opplysninger om rørledningsprosjektet og med forslag til program for konsekvensutredninger. Neste trinn består i å utarbeide en søknad. Her er søkeren pålagt å vedlegge en utredning av de miljømessige virkninger og faren for forurensninger, samt de økonomiske og samfunnsmessige virkninger som virksomheten kan ha for andre næringsinteresser og berørte distrikter. Både meldingen og den etterfølgende søknad skal forelegges berørte offentlige myndigheter og sentrale organisasjoner som antas å ha særlig interesse i rørledningsprosjektet. Dokumenter skal legges ut på kontorene til berørte kommuner og fylkeskommuner til offentlig gjennomsyn, og de skal gjøres kjent ved offentlig kunngjøring med rett for interesserte til å uttale seg.

Bygging og drift av rørledninger skal foregå på en måte som ikke urimelig eller unødvendig vanskeliggjør eller hindrer annen virksomhet. Når byggingen er avsluttet skal landskapet så langt det er rimelig føres tilbake til den tilstand det hadde før anleggsarbeidene ble igangsatt.

Departementet foreslås gitt omfattende fullmakter til å bestemme hvilken petroleum som skal transporteres i rørledningen, til å fastsette og endre transporttariffer, samt påby tilknytning til andre rørledninger m.v.

Både overdragelse av rørledningstillatelse og pantsettelse av en rørledning krever samtykke fra departementet.

Tillatelsen foreslås tidsbegrenset med rett til forlengelse på uendrede eller nye vilkår. Et av utvalgets medlemmer dissenterer på dette punkt, og mener at tillatelsen skal gjelde uten tidsbegrensning.

En tillatelse kan tilbakekalles på et tidligere tidspunkt på grunn av en alvorlig overtredelse eller gjentatte mindre overtredelser av bestemmelsene, eller fordi innehaveren av tillatelsen tas under akkord- eller konkursbehandling. Innehaveren kan med departementets samtykke oppgi sin tillatelse.

Etter at en tillatelse er bortfalt kan departementet kreve at eieren av rørledningen helt eller delvis fjerner den, eller at det treffes tiltak for å hindre at den er til skade eller ulempe. Staten har også rett til å overta ledningen med tilliggende rettigheter mot et rimelig vederlag. Et av utvalgets medlemmer dissenterer her, idet staten etter vedkommendes oppfatning, ikke bør ha rett til overtagelse.

En rørledning vil kunne gå gjennom en rekke kommuner. Utvalget legger stor vekt på å oppnå en koordinering av den offentlige behandling av trasevalg og byggeplaner. Det foreslås i denne forbindelse endringer i enkelte andre lover for å sikre den nødvendige koordinering.

Kapittel 1 Innledning

4 ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER AV UTVALGETS FORSLAG

Utvalget legger opp til en samordnet saksbehandling, der vedtaket om rørledningstillatelse treffes av Kongen i statsråd med Olje- og energidepartementet som forberedende og koordinerende organ. Det foreslås enkelte endringer i andre lover for å sikre en samordnet saksbehandling. Årsaken er den nasjonale betydning et rørledningsprosjekt normalt vil ha. I korthet innebærer disse endringene at avgjørelsesmyndighet tillegges Kongen. Lokale og regionale organer kommer imidlertid inn som høringsinstanser før Kongen treffer sitt vedtak.

For den som søker om rørledningstillatelse innebærer dette at vedkommende vil trenge færre tillatelser, samtykker og godkjenninger m.v. enn idag for å kunne bygge og drive en rørledning. En slik rasjonalisering anses ønskelig for å muliggjøre en tidligere igangsetting av prosjektet, og derved en økonomisk fordel både for samfunnet og søkeren.

For det koordinerende myndighetsorgan vil forslaget innebære administrative og økonomiske konsekvenser. Utvalget antar imidlertid at de samlede offentlige ressurser som må settes inn for å løse disse oppgaver, vil bli mindre etter den ordning det her legges opp til enn om prosjektet skulle gjennomføres etter regelverket ellers. Dette vil kunne gjennomføres uten at de hensyn som skal ivaretas blir tilsidesatt eller skadelidende. Utvalget bemerker at det offentlige ikke skal bære utgifter til kunngjøring av meldinger og søknader, samt utlegging av dokumenter på offentlige kontorer. Slike kostnader skal ifølge lovutkastet dekkes av søkeren.

Utkastet stiller krav til konsekvensutredninger i forbindelse med søknad om rørledningstillatelse. Kostnadene ved slike utredninger forutsettes dekket av søkeren. Utvalgets forslag er her en konsekvens av utviklingen i nyere lovgivning, som stiller bestemte krav til konsekvensutredninger i forbindelse med større industriltak. Utvalget finner det naturlig å legge seg på tilsvarende nivå hva gjelder omfang og innhold av konsekvensutredningene.

Utkastets krav til forhåndsmelding av et rørledningsprosjekt og konsekvensutredningsprogram tar sikte på å gi berørte instanser en tidlig anledning til å påvirke planleggingen av prosjektet. Derved reduseres risikoen for kostbare tilleggsutredninger på et senere tidspunkt, fordi viktige interesser ikke ble ivaretatt i tide. På den annen side har man

muligheten til å gjøre planleggeren oppmerksom på utredninger som allerede er foretatt på annet hold, slik at vedkommende unngår unødig dobbeltarbeid.

Dersom en rørledning blir lagt gjennom et område som omfattes av en reguleringsplan, vil vedkommende kommune måtte endre planen i henhold til rådighetsbegrensningene i rørledningens sikringsfelt. Reglene om sikringsfelt er nedfelt i forskriftene til Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern, og vil måtte praktiseres ved ethvert rørledningsprosjekt over land.

I forbindelse med de høringer som skal skje etter lovutkastet kan kommunene bli pålagt å underrette berørte grunneiere og rettighetshavere. Kostnadene ved slik underretning skal dekkes av søkeren.

Grunneiere som blir berørt av rørledningen vil få erstatning etter de regler som gjelder i ekspropriasjonsretten, dersom det ikke oppnås en minnelig ordning.
